DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)
den 11 juli 2002 *

I mål C-139/00,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av G. Valero Jordana, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Konungariket Spanien, företrätt av N. Díaz Abad, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: spanska.

angående en talan om fastställelse av att Konungariket Spanien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt rådets direktiv 89/369/EEG av den 8 juni 1989 om förhindrande av luftförorening från nya kommunala avfallsförbränningsanläggningar (EGT L 163, s. 32; svensk specialutgåva, område 15, volym 9, s. 61) genom att, avseende de tre förbränningsugnarna i Mazo och Barlovento på ön La Palma (Spanien), inte vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa tillämpningen av följande bestämmelser:

— artikel 2 i direktivet, i den mån de nämnda ugnarna drivs utan att något tillstånd har beviljats i detta syfte,

— artikel 6 i detta direktiv, i den mån de behöriga myndigheterna vad gäller dessa ugnar har underlåtit att

  — utföra de periodiska mätningarna av de parametrar som föreskrivs i denna artikel,

  — i förväg godkänna provtagnings- och mätmetoderna och att bestämma placeringen av mätpunkterna,

  — fastställa något mätningsprogram, samt

— artikel 7 i samma direktiv, i den mån de nämnda ugnarna inte utrustats med stödbrännare, så att en minimitemperatur för förbränning på 850 °C kan garanteras, särskilt under start- och stopperioderna,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden P. Jann samt domarna D.A.O. Edward och C.W.A. Timmermans (referent),

generaladvokat: P. Léger,

justitiesekreterare: biträdande justitiesekreteraren H. von Holstein,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att parterna har avgivit muntliga yttranden vid förhandlingen den 29 november 2001,

och efter att den 21 februari 2002 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europeiska gemenskapernas kommission har, genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 11 april 2000, med stöd av artikel 226 EG väckt talan om fastställelse av att Konungariket Spanien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt rådets direktiv 89/369/EEG av den 8 juni 1989 om förhindrande av luftförorening från nya kommunala avfallsförbränningsanläggningar (EGT L 163, s. 32; svensk specialutgåva, område 15, volym 9, s. 61) genom att, avseende de tre förbränningsugnarna i Mazo och Barlovento på ön La Palma (Spanien), inte vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa tillämpningen av följande bestämmelser:

— artikel 2 i direktivet, i den mån de nämnda ugnarna drivs utan att något tillstånd har beviljats i detta syfte,

— artikel 6 i detta direktiv, i den mån de behöriga myndigheterna vad gäller dessa ugnar har underlåtit att

— utföra de periodiska mätningarna av de parametrar som föreskrivs i denna artikel,

— i förväg godkänna provtagnings- och mätmetoderna och att bestämma placeringen av mätpunkterna,

— fastställa något mätningsprogram, samt

— artikel 7 i samma direktiv, i den mån de nämnda ugnarna inte utrustats med stödbrännare, så att en minimitemperatur för förbränning på 850 °C kan garanteras, särskilt under start- och stopperioderna.

Gemenskapsrättsliga bestämmelser

2 I rådets direktiv 84/360/EEG av den 28 juni 1984 om bekämpning av luftförorening från industrianläggningar (EGT L 188, s. 20; svensk specialutgåva, område 15, volym 4, s. 199) föreskrivs åtgärder och förfaranden för att förhindra och/eller minska luftföroreningar från industrianläggningar inom gemenskapen.

3 I direktiv 89/369 anges närmare de skyldigheter som följer av direktiv 84/360 beträffande nya kommunala avfallsförbränningsanläggningar genom bestämmelser om tillstånd för, utrustning och drift av sådana anläggningar.

4 I artikel 2 i direktiv 89/369 anges följande:

"Om inte annat följer av artikel 4 i direktiv 84/360/EEG skall medlemsstaterna vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att villkoren i artikel 3—10 i det här direktivet ingår i det förhandstillstånd som krävs för varje ny kommunal avfallsförbränningsanläggning enligt artikel 3 i direktiv 84/360/EEG och artikel 8 i direktiv 75/442/EEG."

5 I artikel 6 i direktiv 89/369 föreskrivs följande:

"1. Följande mätningar skall utföras vid nya kommunala avfallsförbränningsanläggningar:

a) Koncentrationen av vissa ämnen i förbränningsgaserna:

i) Koncentrationerna av total mängd stoft, CO, syre och HCl skall mätas och registreras kontinuerligt för anläggningar med en nominell kapacitet som uppgår till minst 1 ton per timme.

ii) Följande skall mätas periodiskt:

— koncentrationerna av de tungmetaller som anges i artikel 3.1, av HF och av SO_2 för anläggningar med en nominell kapacitet som uppgår till minst 1 ton per timme,

— koncentrationerna av total mängd stoft, HCL, CO och syre för anläggningar med en nominell kapacitet som uppgår till mindre än 1 ton per timme, och

— koncentrationerna av organiska föreningar i allmänhet (uttryckta som totalt kol).

b) Driftparametrar:

i) Kontinuerlig mätning och registrering skall ske av gasernas temperatur i det område där de villkor som anges i artikel 4.1 är uppfyllda och av halten vattenånga i rökgaserna. Kontinuerlig mätning av vattenånga är inte nödvändig om förbränningsgasen torkas innan utsläppen analyseras.

ii) Rökgasernas uppehållstid vid minimitemperaturen 850 °C enligt artikel 4.1 måste kontrolleras åtminstone en gång i samband med att förbränningsanläggningen tas i bruk och under de mest ogynnsamma driftförhållanden som kan förutses.

2. Resultatet av de mätningar som anges i punkt 1 skall normaliseras till följande betingelser:

— Temperatur 273 K, tryck 101,3 kPa, 11 % syre eller 9 % CO_2 torr gas.

Om artikel 3.2 tillämpas får resultaten dock normaliseras till följande betingelser:

— Temperatur 273 K, tryck 101,3 kPa, 17 % syre torr gas.

3. Samtliga mätningar skall registreras, bearbetas och presenteras på ett lämpligt sätt, så att de behöriga myndigheterna kan kontrollera att de fastställda villkoren har uppfyllts, i enlighet med förfaranden som dessa myndigheter har beslutat.

4. De provtagnings- och mätmetoder som används för att uppfylla kraven enligt punkt 1 samt placeringen av provtagnings- eller mätpunkterna skall i förväg godkännas av de behöriga myndigheterna.

5. För de periodiska mätningarna skall de behöriga myndigheterna fastställa lämpliga mätprogram för att säkerställa att resultaten är representativa för den normala utsläppsnivån för de aktuella ämnena.

De resultat som erhålls måste kunna användas för att visa att respektive gränsvärde har efterlevts."

6 Enligt artikel 7 i direktiv 89/369 gäller följande:

"Alla nya kommunala avfallsförbränningsanläggningar skall vara utrustade med stödbrännare. Dessa brännare skall automatiskt träda i funktion när förbränningsgasernas temperatur faller under 850 °C. De skall också användas under start- och stopperioderna för att säkerställa att ovan nämnda minimitemperatur alltid upprätthålls under dessa perioder och så länge avfall finns i förbränningskammaren."

Det administrativa förfarandet

7 År 1993 mottog kommissionen ett klagomål vari anmäldes att La Palmas öråd hade beviljat tillstånd för fem förbränningsugnar på flera platser på ön (nämligen två i El Paso, två i Mazo och en i Barlovento). Skälet till anmälan var att tillståndet för de nämnda ugnarna och deras drift stred mot gemenskapslagstiftningen.

8 Efter detta klagomål utväxlades skrivelser och upplysningar mellan kommissionen och den spanska regeringen. Den 26 juni 1995 sände kommissionen en första formell underrättelse till Konungariket Spanien. Med hänsyn till dels att delar av den spanska regeringens yttranden inte hade beaktats i denna underrättelse, dels den korrespondens som sedan utväxlades, sände kommissionen den 23 september 1997 en kompletterande formell underrättelse till denna medlemsstat och uppmanade denna stat att inkomma med yttrande i fråga om anmärkningarna beträffande förbränningsugnarna i Mazo och Barlovento.

9 I sina svar av den 24 november 1997 och av den 28 november 1998 redovisade de spanska myndigheterna de olika åtgärder de vidtagit för att förbättra avfallshanteringen på ön La Palma.

10 Kommissionen, som ansåg att Konungariket Spanien hade underlåtit att uppfylla vissa av sina skyldigheter enligt direktiven 84/360 och 89/369, riktade den 24 juli 1998 ett motiverat yttrande till denna medlemsstat och uppmanade den att inom två månader från delgivningen av det motiverade yttrandet vidta de nödvändiga åtgärderna för att följa yttrandet.

11 Genom skrivelse av den 6 augusti 1998 begärde de spanska myndigheterna en månads förlängning av denna frist. Kommissionen beviljade den begärda förlängningen så att fristen för att besvara det motiverade yttrandet löpte ut den 24 oktober 1998. Den spanska regeringen avgav ett första svar genom skrivelse av den 20 november 1998, till vilken fogades en handling från La Palmas öråd som innehöll uppgifter om hur ett förslag till plan för öns integrerade avfallshantering framskred och om olika åtgärder som vidtagits för ihopsamling och hantering av avfall. Genom skrivelse av den 3 februari 1999 sände den spanska regeringen kompletterande uppgifter till kommissionen.

12 Genom skrivelse av den 28 maj 1999 begärde kommissionen att den spanska regeringen skulle dels förete en kopia av planen för integrerad avfallshantering på ön La Palma, dels bekräfta tidsplanen för stängning av förbränningsugnarna samt förse kommissionen med uppgifter om de åtgärder som vidtagits för att följa ett beslut som i detta hänseende tagits av Kanarieöarnas handels- och industriministerium, särskilt resultaten av de mått och beräkningar som krävs i detta beslut.

13 Som svar på denna skrivelse tillsände den spanska regeringen, genom skrivelse av den 21 juni 1999, kommissionen en kopia på planen för integrerad avfallshantering på ön La Palma, vilken antogs den 2 oktober 1998. Regeringen sände också en förstudie från universitetet i Laguna av den 10 juni 1999, vari föreslås en arbetsplan för att genomföra kontrollåtgärder avseende utsläpp och immissioner från förbränningsugnarna.

14 Kommissionen ansåg, mot bakgrund av de uppgifter som den spanska regeringen tillhandahållit, att den underlåtenhet som påtalats i det motiverade yttrandet inte hade åtgärdats och beslöt att väcka förevarande talan.

Huruvida talan kan tas upp till sakprövning

15 Den spanska regeringen har gjort gällande följande. Under hela det administrativa förfarandet medgav kommissionen att det fanns tillstånd för installationen av förbränningsugnarna i Mazo och Barlovento. Kommissionen hävdade att "det i tillståndet som beviljats för installationen av ugnarna inte fastställdes de villkor för driften som föreskrivs i direktivet". Inom ramen för förevarande talan har kommissionen emellertid hävdat att det inte fanns något tillstånd i enlighet med artikel 2 i direktiv 89/369 för installationen av dessa ugnar. Den spanska

regeringen hävdar följaktligen att kommissionen har ändrat sin anmärkning beträffande artikel 2 i direktiv 89/369 i strid med principen, enligt domstolens rättspraxis, att det motiverade yttrandet och kommissionens ansökan måste grundas på samma anmärkningar. Förevarande talan skall därför avvisas.

16 Kommissionen har gjort gällande följande. Enligt fast rättspraxis är kravet att det motiverade yttrandet och kommissionens ansökan skall grundas på samma anmärkningar inte så långtgående att det i samtliga fall är nödvändigt att det tvisteföremål som anges i det motiverade yttrandet fullständigt överensstämmer med yrkandena i ansökan. Domstolen har således tillåtit att yrkandena omformuleras i ansökan eller i repliken så att hänsyn kan tas till de argument som medlemsstaten fört fram i svaret på det motiverade yttrandet eller i svaromålet. Kommissionen hävdar att denna praxis är tillämplig i förevarande fall, eftersom den i sin ansökan har tagit hänsyn till de grunder som den spanska regeringen framställt i dess svar av den 3 februari 1999 på det motiverade yttrandet. Kommissionen anser att eftersom denna regering i svaret själv medgett att de tre förbränningsugnarna i Mazo och Barlovento tagits i drift utan att förhandstillstånd erhållits kan den knappast anklaga kommissionen för att ha åsidosatt dess rätt till försvar.

17 Domstolen påpekar inledningsvis att det motiverade yttrandets och det föregående förfarandets rättsenlighet inte har ifrågasatts i förevarande fall. Den spanska regeringen har emellertid gjort gällande att den anmärkning beträffande artikel 2 i direktiv 89/369 som angetts i ansökan skiljer sig från den anmärkning som finns i det motiverade yttrandet.

18 Av fast rättspraxis följer att föremålet för en talan som väcks med stöd av artikel 226 EG avgränsas genom det administrativa förfarande som avses i samma bestämmelse, och att kommissionens motiverade yttrande och talan följaktligen måste grundas på samma anmärkningar (se dom av den 10 september 1996 i mål C-11/95, kommissionen mot Belgien, REG 1996, s. I-4115, punkt 73, och av den 16 september 1997 i mål C-279/94, kommissionen mot Italien, REG 1997, s. I-4743, punkt 24).

19 Detta krav är emellertid inte så långtgående att det i samtliga fall måste råda fullständig överensstämmelse mellan anmärkningarna i den formella underrättelsen, det motiverade yttrandet och yrkandena i ansökan, under förutsättning att tvisteföremålet inte har utvidgats eller ändrats utan tvärtom enbart har inskränkts (se domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Italien, punkt 25, och dom av den 29 september 1998 i mål C-191/95, kommissionen mot Tyskland, REG 1998, s. I-5449, punkt 56).

20 I förevarande fall har omformuleringen av anmärkningen i ansökan beträffande artikel 2 i direktiv 89/369 inte medfört att tvisteföremålet som angetts i det motiverade yttrandet har utvidgats, ändrats eller ens inskränkts.

21 Den underlåtenhet som kommissionen klandrat Konungariket Spanien för rör nämligen, såväl i den formella underrättelsen och det motiverade yttrandet som i ansökan, att artikel 2 i direktiv 89/369 inte följts beträffande de tre förbränningsugnarna i Mazo och Barlovento. Genom omformuleringen av anmärkningen beträffande artikel 2 i direktiv 89/369 i ansökan avsåg kommissionen endast att beakta den ytterligare bevisning som enligt kommissionen hade ingetts efter att det motiverade yttrandet hade avgetts.

22 Denna omformulering har inte inverkat på den spanska regeringens rätt till försvar. Den sistnämnda har nämligen inom ramen för förevarande förfarande fullt ut kunnat göra gällande sina argument beträffande beviljandet av förhandstillstånd enligt artikel 2 i direktiv 89/369 för förbränningsanläggningarna i Mazo och Barlovento. Det åligger domstolen att, inom ramen för prövningen i sak, bedöma om dessa argument är välgrundade.

Prövning i sak

Artikel 2 i direktiv 89/369

23 Kommissionen har hävdat följande. Förbränningsanläggningarna i Mazo och Barlovento har inte haft tillstånd enligt artikel 2 i direktiv 89/369. Detta har den spanska regeringen medgett i sin skrivelse av den 3 februari 1999, genom vilken den översände rapporten av den 30 november 1998 från Kanarieöarnas handels- och industriministerium (nedan kallad rapporten). Den spanska regeringen har således underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt denna bestämmelse.

24 Den spanska regeringen har gjort gällande följande. Genom artikel 2 i direktiv 89/369 åläggs medlemsstaterna att vidta nödvändiga åtgärder för att förhandstillståndet för varje förbränningsanläggning skall innefatta de villkor som föreskrivs i artiklarna 3 — 10 i detta direktiv. Denna skyldighet har fullgjorts genom antagandet av Real Decreto 1088/1992 de normas sobre limitación de emisiones a la atmósfera de determinados agentes contaminentes procedentes de instalaciones de incineración de residuos municipales (kungligt dekret om begränsning av utsläpp i luften från vissa förorenande ämnen från kommunala avfallsförbränningsanläggningar) av den 11 september 1992 (BOE nr 235 av den 30 september 1992, s. 33 356, nedan kallat kungligt dekret 1088/1992).

25 Den skyldighet som följer av artikel 2 i direktiv 89/369 är av normativ karaktär och artikeln kan endast ha åsidosatts om det inte antagits någon bestämmelse varigenom denna införlivas med den nationella rättsordningen. Kommissionen

kan därför inte, genom att göra gällande att ifrågavarande ugnar saknar tillstånd, påstå att Konungariket Spanien gjort sig skyldigt till ett sådant åsidosättande.

26 Domstolen konstaterar i förevarande fall att kommissionen inte har gjort gällande att den spanska regeringen inte har införlivat eller inte på riktigt sätt införlivat bestämmelserna i direktiv 89/369 med den nationella rätten. Tvärtom gäller kommissionens anmärkning det faktum att vissa skyldigheter som följer av direktiv 89/369 inte uppfyllts i konkreta fall, det vill säga beträffande förbränningsanläggningarna i Mazo och Barlovento.

27 Domstolen erinrar härvid om att enligt artikel 189 tredje stycket i EG-fördraget (nu artikel 249 tredje stycket EG) skall direktiv med avseende på det resultat som skall uppnås vara bindande för varje medlemsstat till vilken de är riktade. Såsom följer av domen av den 18 juni 2002 i mål C-60/01, kommissionen mot Frankrike (REG 2002, s. I-5679, punkt 33), förpliktar direktiv 89/369 medlemsstaterna att uppnå resultat som är klart och otvetydigt formulerade i syfte att förbränningsanläggningarna i medlemsstaterna inom de föreskrivna fristerna skall uppfylla detaljerade och exakta krav. En medlemsstat har följaktligen endast uppfyllt sina skyldigheter enligt direktiv 89/369 och uppnått det resultat som ålagts denna om, förutom ett korrekt införlivande av bestämmelserna i nämnda direktiv med den nationella rätten, förbränningsanläggningarna i denna medlemsstat också har tagits i drift och drivits i enlighet med kraven i bestämmelserna i direktiv 89/369. Härav följer, tvärtemot vad den spanska regeringen härvid har hävdat, att ett korrekt införlivande av bestämmelserna i direktiv 89/369 med den nationella rätten inte är tillräckligt för att uppfylla de skyldigheter som följer av nämnda direktiv.

28 Mot denna bakgrund är den spanska regeringens argument grundat på att direktiv 89/369 korrekt införlivats med nationell rätt utan betydelse i förhållande till de anmärkningar kommissionen framfört inom ramen för förevarande fördragsbrottstalan. Argumentet kan därför inte godtas.

29 Den spanska regeringen har för det andra gjort gällande att den aldrig har medgett, i sina svar på det motiverade yttrandet, att förbränningsanläggningarna i Mazo och Barlovento tagits i drift utan att de beviljats något tillstånd. Regeringen har tvärtom hävdat att dessa anläggningar beviljats två tillstånd. För det första har de den 24 april 1990 beviljats "tillstånd för markanvändning" (autorización de uso de suelo, nedan kallade tillstånden av den 24 april 1990). Vidare har de genomgått den obligatoriska formaliteten beträffande kvalificering av verksamheten och utvärdering av korrigerande åtgärder som genomfördes av La Palmas öråd den 9 januari 1992 (nedan kallade tillstånden av den 9 januari 1992).

30 Domstolen konstaterar i detta hänseende att kommissionens argument att den spanska regeringen, i sitt svar på det motiverade yttrandet av den 3 februari 1999, varigenom regeringen översände rapporten, medgett att något tillstånd i enlighet med artikel 2 i direktiv 89/369 inte hade givits för de aktuella anläggningarna, grundas på en felaktig tolkning av rapporten.

31 I andra och tredje styckena i rapporten har nämligen de spanska myndigheterna endast angett att "enligt bestämmelserna i artiklarna 3 och 4 i industrilagen 21/1992 [la Ley 21/1992 de Industria]" var ett tillstånd av Kanarieöarnas handels- och industriministerium i detta hänseende inte nödvändigt. Myndigheterna hävdade härigenom inte att något förhandstillstånd inte krävdes för de aktuella anläggningarna. Dessutom angav de, i fjärde stycket i rapporten, att "vad gäller industriföroreningar borde handels- och industriministeriet ha ingripit under skedet för beviljande av tillstånd för driften". Härigenom medgav de emellertid inte att det inte funnits något skede för beviljande av tillstånd för driften beträffande förbränningsanläggningarna i Mazo och Barlovento.

32 Eftersom de spanska myndigheterna följaktligen i rapporten inte medgett att något förhandstillstånd som uppfyllde kraven i artikel 2 i direktiv 89/369 inte hade beviljats för förbränningsanläggningarna i Mazo och Barlovento kan

kommissionen inte göra gällande att den nämnda rapporten utgör tillräckligt bevis för det påstådda fördragsbrottet beträffande denna bestämmelse.

33 Domstolen har således att undersöka om åsidosättandet av artikel 2 i direktiv 89/369 kan visas genom andra omständigheter. Detta med hänsyn till att den spanska regeringen har gjort gällande att den följt den nämnda bestämmelsen genom att i det aktuella fallet bevilja tillstånden av den 24 april 1990 respektive av den 9 januari 1992.

34 Vad gäller tillstånden av den 24 april 1990 har kommissionen gjort gällande att dessa omfattas av kontrollen av regionalpolitiken. Sådana tillstånd var nödvändiga i det aktuella fallet eftersom den mark där man planerade att bygga förbränningsugnarna i Mazo och Barlovento var klassad som jordbruksmark och utan tillstånden hade det inte varit möjligt att bygga anläggningarna där. Kommissionen har följaktligen hävdat att tillstånden av den 24 april 1990 inte kan anses som förhandstillstånd som uppfyller kraven i artikel 2 i direktiv 89/369.

35 Domstolen finner det i detta hänseende tillräckligt att konstatera att den spanska regeringen vid förhandlingen angav att de förhandstillstånd som den menade överensstämde med artikel 2 i direktiv 89/369 var tillstånden av den 9 januari 1992. Dessa tillstånd beviljades de ifrågavarande anläggningarna av La Palmas öråd på grundval av Reglamento de Actividades Molestas, Insalubres, Nocivas y Peligrosas (föreskrifter om verksamheter som medför sanitära olägenheter, som är hälsovådliga, skadliga eller farliga) som antagits genom dekret nr 2414 av den 30 november 1961 (BOE nr 292 av den 7 december 1961, nedan kallade föreskrifterna från 1961). Den spanska regeringen har sålunda själv angett att tillstånden av den 24 april 1990 inte utgjorde tillstånd i enlighet med villkoren i artikel 2 i direktiv 89/369.

36 Av det ovanstående följer dessutom att den spanska regeringens argument att de aktuella anläggningarna inte utgör nya anläggningar och att direktiv 89/369 därför inte är tillämpligt, inte heller kan godtas. En ny anläggning i den mening som avses i direktiv 89/369 är nämligen, enligt dess artiklar 1.5 och 12.1, en förbränningsanläggning som beviljats tillstånd att tas i drift efter den 1 december 1990. Den spanska regeringen har hävdat att det är tillståndena av den 9 januari 1992 som skall anses vara förhandstillstånd i enlighet med artikel 2 i direktiv 89/369. De aktuella anläggningarna är således nya i den mening som avses i direktiv 89/369 och direktivet är därför tillämpligt.

37 För att fastslå att artikel 2 i direktiv 89/369 har åsidosatts måste det emellertid även visas att tillståndena av den 9 januari 1992 inte kan anses som förhandstillstånd som uppfyller villkoren enligt denna bestämmelse.

38 Kommissionen anser att tillståndena av den 9 januari 1992 inte uppfyller dessa villkor. Av föreskrifterna från 1961 följer bland annat att målet med de nämnda tillståndena är att på ett allmänt sätt kontrollera en verksamhets följder i fråga om hygien, miljömässiga säkerhetsaspekter och de anställdas arbetsförhållanden. Genom tillståndena av den 9 januari 1992 åläggs endast tre korrigerande åtgärder, nämligen att genomföra periodiska mätningar av utsläpp av rök, gas och aska samt av röktäthetsnivåer, att bedriva råttutrotningsverksamhet liksom att övervaka att de nationella bestämmelserna om säkerhet och hygien på arbetsplatsen efterlevs.

39 Kommissionen har dessutom gjort gällande att ett tillstånd enligt artikel 2 i direktiv 89/369 skall ges till varje driftsansvarig för en anläggning som uppfyller villkoren i artiklarna 3—10 i detta direktiv, medan tillståndena av sådan typ som dem av den 9 januari 1992 endast är av skönsmässig karaktär. Kommissionen erinrar dessutom om att direktiv 89/369 införlivades med den spanska rätts-

ordningen genom kungligt dekret 1088/1992. I detta dekret hänvisas dock inte till tillstånd som grundas på föreskrifterna från 1961, såsom de av den 9 januari 1992. Tvärtom hänvisas det till andra typer av tillstånd som redan fanns i spansk rätt vid den tid som förbränningsanläggningarna i Mazo och Barlovento togs i drift i januari 1992, men som aldrig har beviljats för dessa.

40 Den spanska regeringen har gjort gällande att kommissionen, genom att hävda att tillstånden av den 9 januari 1992 inte kan jämställas med de tillstånd som avses i texten som införlivar direktiv 89/369 med spansk rätt, har förbisett att det nämnda direktivet ännu inte hade införlivats med nationell rätt när de nämnda tillstånden beviljades. Regeringen har dessutom gjort gällande att det i tillstånden föreskrivs korrigerande åtgärder för miljön och att deras syfte således kan jämställas med "ett effektivt skydd för miljön" som avses i elfte skälet i ingressen till direktiv 89/369.

41 Domstolen erinrar inledningsvis om att enligt artikel 2 i direktiv 89/369 skall samtliga villkor i artiklarna 3—10 i det direktivet uppställas i förhandstillståndet, som redan krävs enligt andra direktiv, för en ny kommunal avfallsförbränningsanläggning. Om man antar att de tillstånd som beviljats på grundval av föreskrifterna från 1961 har ett syfte som kan jämställas med syftena med de tillstånd som avses i artikel 2 i nämnda direktiv, måste de dessutom uppfylla de skyldigheter som följer av denna bestämmelse.

42 I detta hänseende framgår det av en granskning av innehållet i tillstånden av den 9 januari 1992 att för förbränningsanläggningarna i Mazo och Barlovento gäller vissa korrigerande åtgärder såsom att de behöriga myndigheterna genomför periodiska kontroller av utsläpp av rök, gas och aska för att kontrollera om dessa anläggningar uppfyller de villkor som föreskrivs på detta område i den gällande nationella lagstiftningen. Av de nämnda tillstånden framgår även att de behöriga myndigheterna skall besöka de aktuella anläggningarna innan de tas i drift för att kontrollera om de korrigerande åtgärderna har tillämpats.

43 Det kan följaktligen konstateras att, mot bakgrund av innehållet i tillstånden av den 9 januari 1992 och med hänsyn till de korrigerande åtgärder som åläggs därigenom, det inte kan uteslutas att åtminstone vissa av villkoren i artiklarna 3—10 i direktiv 89/369 faktiskt är uppfyllda i förevarande fall.

44 För att kontrollera detta skulle det krävas en granskning av dels innehållet i de nationella normer som det hänvisats till i tillstånden av den 9 januari 1992, dels huruvida kraven enligt nämnda normer överensstämmer med villkoren i artiklarna 3—10 i direktiv 89/369.

45 Enligt fast rättspraxis åligger det kommissionen i mål om fördragsbrott som väckts enligt artikel 226 EG att bevisa det påstådda fördragsbrottet. Det är kommissionen som skall förse domstolen med de uppgifter som den behöver för att kunna kontrollera om fördragsbrottet föreligger, utan att kunna stödja sig på någon presumtion (dom av den 25 maj 1982 i mål 96/81, kommissionen mot Nederländerna, REG 1982, s. 1791, punkt 6, av den 20 mars 1990 i mål C-62/89, kommissionen mot Frankrike, REG 1990, s. I-925, punkt 37, av den 29 maj 1997 i mål C-300/95, kommissionen mot Förenade kungariket, REG 1997, s. I-2649, punkt 31, och av den 12 september 2000 i mål C-408/97, kommissionen mot Nederländerna, REG 2000, s. I-6417, punkt 15).

46 I förevarande fall har emellertid kommissionen, genom att enbart hävda att tillstånden av den 9 januari 1992 är av en annan typ och har ett annat syfte än de som avses i artikel 2 i direktiv 89/369, inte tillhandahållit domstolen de uppgifter som möjliggör den granskning som beskrivs i punkt 44 i denna dom. Domstolen har alltså inte möjlighet att fastställa huruvida tillstånden av den 9 januari 1992, som skulle kunna ha ett syfte som kan jämställas med syftet med tillstånden som avses i artikel 2 i direktiv 89/369, uppfyller ett eller flera villkor eller till och med alla villkor i artiklarna 3—10 i nämnda direktiv.

47 Domstolen finner följaktligen att kommissionen inte har visat att den spanska regeringen har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 2 i direktiv 89/369.

Artiklarna 6 och 7 i direktiv 89/369

48 Kommissionen har gjort gällande att den spanska regeringen i sitt svar av den 3 februari 1999 på det motiverade yttrandet har medgett att den i strid med artikel 6 i direktiv 89/369 inte har genomfört periodiska mätningar av förbränningsgaser från förbränningsanläggningarna i Mazo och Barlovento, att den inte har godkänt provtagnings- och mätmetoder och att den inte heller har fastställt mätprogram för dessa anläggningar. Dessutom har den spanska regeringen i det nämnda svaret likaså medgett att förbränningsanläggningarna i Mazo och Barlovento inte var utrustade med stödbrännare i enlighet med artikel 7 i detta direktiv.

49 Domstolen konstaterar i detta hänseende att den spanska regeringen, under detta domstolsförfarande, inte har reagerat på dessa påståenden från kommissionen. Domstolen kan således sluta sig till att regeringen inte bestrider dem. Dessutom finns det inget i handlingarna som visar att de villkor som anges i artiklarna 6 och 7 i direktiv 89/369 har följts när förbränningsanläggningarna i Mazo och Barlovento tagits i drift och drivits.

50 Vad dessutom gäller den spanska regeringens argument om skälet för underlåtenheten, vilket grundas på att driften av de aktuella ugnarna inte medfört några negativa miljöeffekter, konstaterar domstolen följande. Även om man antar att miljöeffekterna av dessa anläggningar skulle ligga på en miljömässigt acceptabel nivå, fritar inte detta den spanska regeringen från skyldigheten att säkerställa att villkoren i artiklarna 6 och 7 i direktiv 89/369 följs. Såsom konstaterats i punkt 27 i denna dom har en medlemsstat nämligen uppfyllt sina skyldigheter enligt direktiv 89/369 och uppnått det resultat som ålagts denna, endast om

förbränningsanläggningarna i denna medlemsstat har tagits i drift och drivits i enlighet med kraven i bestämmelserna i nämnda direktiv.

51 Vad beträffar den spanska regeringens argument grundat på de nämnda ugnarnas nedmontering och deras stängning i september 2000 erinrar domstolen om att enligt fast rättspraxis skall förekomsten av ett fördragsbrott bedömas mot bakgrund av den situation som rådde vid utgången av den frist som har angivits i det motiverade yttrandet, och domstolen skall inte beakta senare förändringar (dom av den 25 november 1998 i mål C-214/96, kommissionen mot Spanien, REG 1998, s. I-7661, punkt 25, och av den 25 maj 2000 i mål C-384/97, kommissionen mot Grekland, REG 2000, s. I-3823, punkt 35). Med hänsyn till att nedmonteringen och stängningen av förbränningsanläggningarna i Mazo och Barlovento inträffat efter utgången av den frist som har angivits i det motiverade yttrandet, det vill säga efter den 24 oktober 1998, kan detta argument inte godtas.

52 Mot bakgrund av samtliga ovanstående skäl konstaterar domstolen att Konungariket Spanien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt direktiv 89/369 genom att, avseende de tre förbränningsugnarna i Mazo och Barlovento på ön La Palma, inte vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa tillämpningen av följande bestämmelser:

— artikel 6 i direktivet, i den mån de behöriga myndigheterna vad gäller dessa ugnar har underlåtit att

— utföra de periodiska mätningarna av de parametrar som föreskrivs i denna artikel,

— i förväg godkänna provtagnings- och mätmetoderna och att bestämma placeringen av mätpunkterna,

— fastställa något mätningsprogram, samt

— artikel 7 i detta direktiv, i den mån de nämnda ugnarna inte utrustats med stödbrännare, så att en minimitemperatur för förbränning på 850 °C kan garanteras, särskilt under start- och stopperioderna. Talan ogillas i övrigt.

Rättegångskostnader

53 Enligt artikel 69.3 i rättegångsreglerna kan domstolen bland annat besluta att kostnaderna skall delas om parterna ömsom tappar målet på en eller flera punkter. Eftersom kommissionen har tappat målet på en punkt, skall det beslutas att denna skall ersätta en tredjedel av rättegångskostnaderna och Konungariket Spanien två tredjedelar av rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

följande dom:

1) Konungariket Spanien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt rådets direktiv 89/369/EEG av den 8 juni 1989 om förhindrande av luftförorening från nya kommunala avfallsförbränningsanläggningar genom att, avseende de tre förbränningsugnarna i Mazo och Barlovento på ön La Palma (Spanien), inte vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa tillämpningen av följande bestämmelser:

— artikel 6 i direktivet, i den mån de behöriga myndigheterna vad gäller dessa ugnar har underlåtit att

— utföra de periodiska mätningarna av de parametrar som föreskrivs i denna artikel,

— i förväg godkänna provtagnings- och mätmetoderna och att bestämma placeringen av mätpunkterna,

— fastställa något mätningsprogram, samt

— artikel 7 i detta direktiv, i den mån de nämnda ugnarna inte utrustats med stödbrännare, så att en minimitemperatur för förbränning på 850 °C kan garanteras, särskilt under start- och stopperioderna.

2) Talan ogillas i övrigt.

3) Europeiska gemenskapernas kommission skall ersätta en tredjedel av rättegångskostnaderna och Konungariket Spanien två tredjedelar av rättegångskostnaderna.

Jann Edward Timmermans

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 11 juli 2002.

R. Grass

Justitiesekreterare

P. Jann

Ordförande på femte avdelningen